Crowe | Accountancy & Advies

Accountantsverslag

Gemeente Eersel

7 juni 2023

Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Eersel
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 12
5520 AA Eersel

Eindhoven, 7 juni 2022

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2022**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2022 van gemeente Eersel.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in november 2022 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij april 2023 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2022.

Wij hebben dit verslag in concept besproken met team financiën. Tevens is dit verslag toegelicht in de commissievergadering op 13 juni 2023.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij graag bereid. Wij danken de medewerkers van de gemeente Eersel voor de voor hun inzet en de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

ValidSigned by T.M.M. van Lierop MSc
on 07-06-2023

T.M.M. van Lierop RA MSc
Extern accountant

ValidSigned by H.A.C.M. Vissers RA MSc
on 07-06-2023

H.A.C.M. Vissers RA MSc
Manager

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Inhoudsopgave

1. Management samenvatting 4

2. Ons oordeel 7

3. Bevindingen jaarrekening 2022

    1. Begrotingsrechtmatigheid 11
    2. Aanbestedingsrechtmatigheid 12
    3. Grondexploitaties – algemeen 13
    4. Voorziening 14
    5. Jeugdhulp en Wmo 16
    6. Overige bevindingen 17

4. Overige aspecten 19

5. Bijlages
    1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa 21

Totaal aantal pagina's: *24*

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

1. Management samenvatting

Ons oordeel

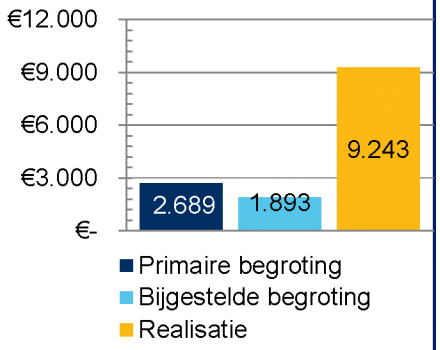
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2022 geeft een **getrouw beeld** van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva per 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Rechtmatigheid		-	-	De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2022 zijn tevens in alle van materieel zijnde aspecten **rechtmatig tot stand gekomen** en zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het vastgestelde normenkader.
Onderwerp	**Geen bevindingen**	**Wel bevindingen**	**Anders**	**Toelichting**
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**
SISA bijlage				Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022. Op grond hiervan melden wij dat **geen fouten en/of onzekerheden** zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

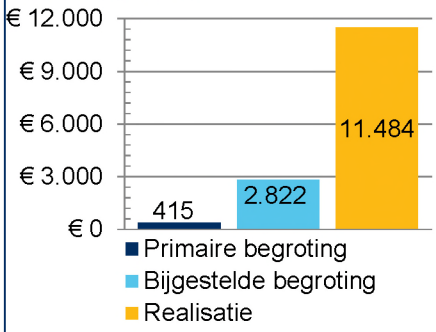
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2022

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

De **primaire begroting** startte met een positief saldo, zowel voor als na mutatie reserves. Gedurende het jaar is de begroting na reserves nogmaals positief bijgesteld, onder andere vanwege de hogere algemene uitkering. Het gerealiseerde **resultaat vóór mutatie reserves** (saldo baten en lasten) bedraagt € 9,2 mln positief.

Het **resultaat na mutatie reserves** bedraagt € 11,5 mln positief. Dit is nogmaals € 8,7 mln hoger dan opgenomen in de bijgestelde begroting. De belangrijkste mutaties van het resultaat ten opzichte van de bijgestelde begroting betreffen:

- Voordelen grondexploitaties + € 4.020.000
- Lagere kapitaallasten door uitstel investeringen + € 1.849.000
- Hogere algemene uitkering (decembercirculaire) + € 488.000
- Lagere uitgaven sociaal domein + € 858.000
- Tijdelijke huisvestiging Oekraïne + € 392.000 (aanvullend op het reeds begrote resultaat € 0,8 mln)
- Overige voordelen + € 1.055.000

In algemene zin is een positief resultaat in lijn met de landelijke tendens. Dit heeft deels te maken met incidentele toegekende budgetten door de rijksoverheid. Daarnaast valt op dat een belangrijk deel van het resultaat wordt veroorzaakt door projecten die niet of vertraagd zijn uitgevoerd. Dit hangt mede samen met de beschikbare capaciteit binnen de gemeente en die van leveranciers. Wij adviseren om het ambitieniveau en de mate waarin projecten kunnen worden gerealiseerd goed op elkaar af te stemmen.

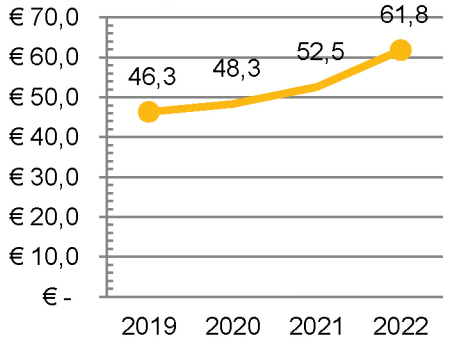
Bovenstaande voordelen zijn voor het overgrote deel als incidenteel bestempeld. Met de **structurele resultaten en afwijkingen** houdt de gemeente rekening in de (meerjaren-)begroting. De verwachting is overigens dat de gemeente de komende jaren met forse kostenstijgingen wordt geconfronteerd (personeel, inflatie alsook verbonden partijen).

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

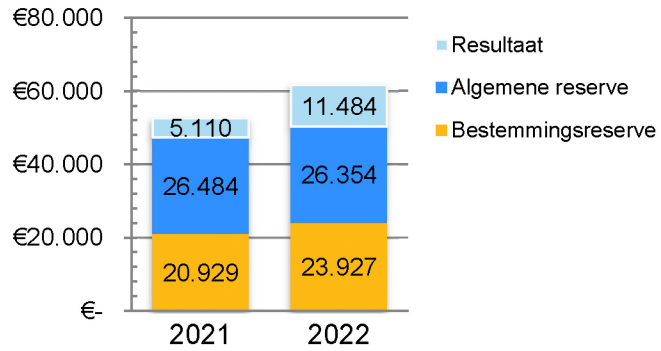
1. Management samenvatting

Financiële analyse 2022

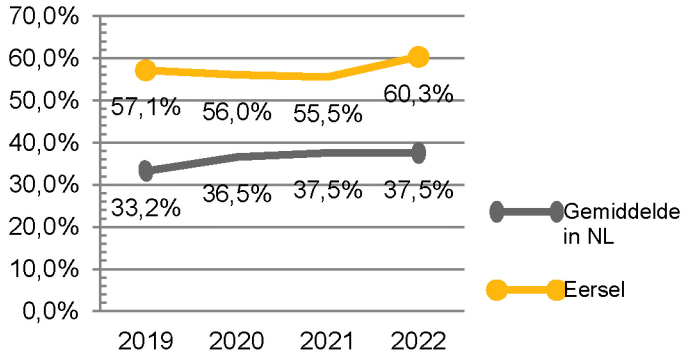
Eigen vermogen in € mln

Opbouw eigen vermogen in €k

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente neemt toe met € 9,3 mln als gevolg van het gerealiseerde resultaat voor bestemming en bedraagt € 61,8 mln eind 2022. Het eigen vermogen bestaat voor € 23,9 mln uit bestemmingsreserves en voor € 26,4 mln uit algemene reserves (voor resultaat-bestemming 2022). In 2022 zijn diverse bestemmingsreserves opgeheven naar aanleiding van de nieuwe nota reserves en voorzieningen. Het totaal aan bestemmingsreserves neemt toe vooral ter dekking van toekomstige investeringen.

De **solvabiliteit** is met 60,3% verder toegenomen en ligt ruim boven het landelijk gemiddelde. Dit hangt in grote mate samen met de toename van het eigen vermogen. Uw gemeente beschikt eind 2022 over een bedrag van € 35 mln aan liquide middelen waarmee toekomstige investeringen kunnen worden betaald. Op basis van de analyse die is opgenomen in de paragraaf is het **weerstandsvermogen** van de gemeente ruim voldoende om de risico's (€ 5,0 mln) af te dekken met vrij besteedbare algemene reserve (€ 17,2 mln).

Op basis van bovenstaande is de **financiële positie** van de gemeente gezond. Anderzijds staan er een aantal belangrijke projecten gepland voor de toekomst met een belangrijk effect op de financiële positie, zoals het zwembad Eersel en gemeenschapshuis Steensel. Wij adviseren deze projecten te monitoren en over de risico's te rapporteren.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

<table>
<tr><th>Onderwerp</th><th>Toelichting</th></tr>
<tr><td>Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie</td><td>Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2022 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.
<table>
<tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr>
<tr><td>Fouten</td><td>1% van de begrote lasten incl. dotatie reserves</td><td>€ 51.064.000</td><td>€ 510.000</td></tr>
<tr><td>Onzekerheden</td><td>3% van de begrote lasten incl. dotatie reserves</td><td>€ 51.064.000</td><td>€ 1.530.000</td></tr>
<tr><td>Rapporteringstolerantie</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 50.000</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Controleverschillen</td><td>In de jaarrekening 2022 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Omdat het totaal aan fouten onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel. Hieronder opgenomen het overzicht van ‘niet gecorrigeerde afwijkingen’ boven de rapportage tolerantie van € 50.000.
<table>
<tr><th>Omschrijving</th><th>Getrouwheid / Rechtmatigheid</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr>
<tr><td>Lasten uit inkoopcontracten welke niet in lijn met de EU aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen</td><td>Rechtmatigheid</td><td>€ 52.000</td><td>-</td><td>-</td><td>3.2</td></tr>
<tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>Getrouwheid en rechtmatigheid</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 218.000</td><td>3.5</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td></td><td>€ 52.000</td><td>-</td><td>€ 218.000</td><td>-</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, **verenigbaar is met de jaarrekening**. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Optimalisatie financiële verantwoording	Wij merken op dat uw jaarverslag niet altijd optimaal inzicht verschaft in de exploitatie van de gemeente vóór en na mutatie van reserves. Het geniet vanuit financieel perspectief de voorkeur om per programma een duidelijker onderscheid te maken in afwijkingen in de realisatie ten opzichte van de begroting op de categorie lasten, de categorie baten en de categorie stortingen & onttrekkingen uit reserves. Aanvullend vinden wij het belangrijk om het onderscheid tussen structurele en incidentele afwijkingen te verduidelijken. Wij denken dat dit de leesbaarheid van uw jaarverslag en jaarrekening ten goede komt. Dit vereist overigens ook aanpassing van de overige P&C documenten zoals de begroting en bestuursrapportages.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en **schattingen en veronderstellingen** maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitaties, • De waardering van voorzieningen, in het bijzonder voor wethouderspensioenen en groot onderhoud gebouwen en wegen • De inbaarheid van debiteuren en de getroffen voorziening voor dubieuze debiteurenposities • De inschatting van de diverse nog te verrekenen bedragen inzake de opvang van Oekraïense vluchtelingen
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen (exclusief programmakosten) aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: - GR Participatiebedrijf KempenPlus: bijdrage € 3,8 mln - GR Samenwerking Kempengemeenten: bijdrage € 5,0 mln Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept)jaarcijfers 2022 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij hebben kennis genomen van deze jaarcijfers en stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening en de toelichting van de risico's in de paragraaf verbonden partijen. Wij wijzen u verder op het volgende zaken: • De GRSK houdt geen eigen weerstandvermogen aan. Dit betekent dat zij bij uw gemeente een aanspraak zal doen bij voor toekomstige risico's en verliezen. Het resultaat over 2022 was overigens positief en nog niet verwerkt binnen uw jaarrekening. • Ten aanzien van uw deelname aan de GR Kempisch bedrijvenpark (KBP) merken wij tot slot op dat de exploitatie (en daarmee de GR) binnen afzienbaar tijd kan worden afgerond. Als gevolg hiervan kan uw gemeente nog enkele winstuitkeringen verwachten. Deze worden binnen uw gemeente pas verwerkt nadat hierover een bestuursbesluit is genomen.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

2. Ons oordeel

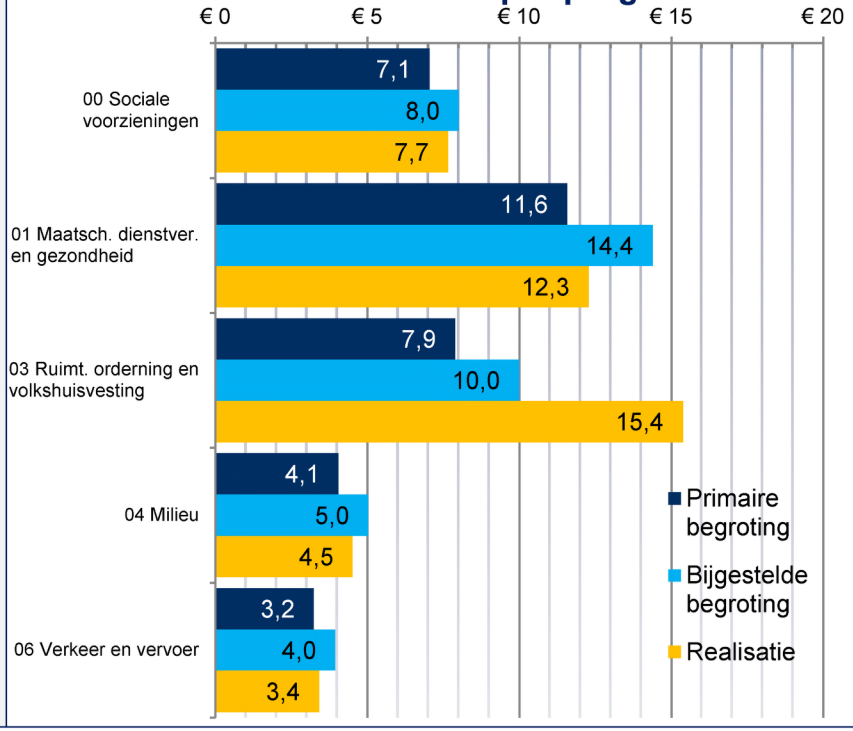
Onderwerp	Toelichting
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij **geen significante tekortkomingen** in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele belangrijke aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen die met name toezien op de invulling van de verbijzonderde interne controle functie met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie aandacht voor is.
SiSa-bijlage	De **SiSa-bijlage** en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De verplichten tabellen voor fouten en onzekerheden die aangeleverd moeten worden bij het CBS zijn opgenomen achter in het verslag.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.1 Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid		
Algemeen	Bevinding	

Lasten incl. dotaties reserves per programma € mln

In het kader van de controle hebben wij onderzoek verricht op overschrijdingen groter dan de rapporteringstolerantie van lasten ten opzichte van de geraamde begroting. Hiernaast laten wij de programma's met een lastentotaal vanaf € 3 mln zien.

Op programma 3 is de totale overschrijding € 5,4 mln door hogere uitgaven op de grondexploitatie, omdat de jaarlasten daarvan niet worden begroot. Deze passen binnen de vastgestelde exploitatie en hiertegenover staan compenserende baten.

Op basis van bovenstaande zijn we er vanuit gegaan dat er geen begrotingsoverschrijding in oordeel betrokken. Het voorstel aan de raad is om de genoemde overschrijdingen te autoriseren bij de vaststelling van de jaarrekening.

Ten aanzien van de investeringen hebben wij vastgesteld dat voor de twee kredietoverschrijdingen in februari 2023 alsnog krediet is verleend. Derhalve zijn er geen materiële kredietoverschrijdingen die meetellen in ons oordeel.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

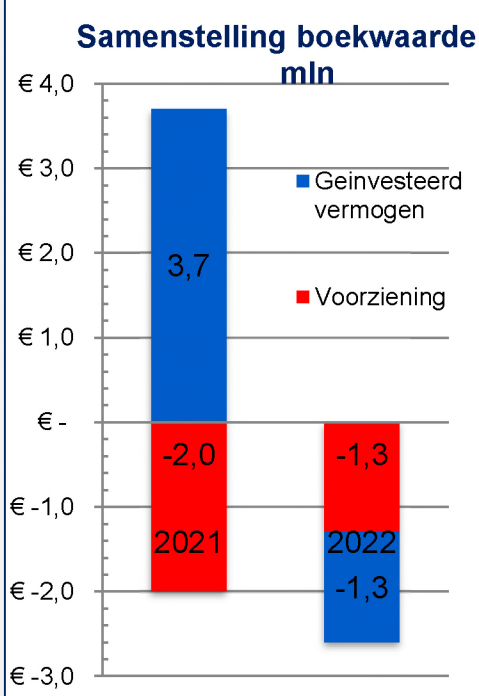
3.2 Aanbestedingsrechtmatigheid

Aanbestedingsrechtmatigheid	
	Bevinding
Inkoop en aanbesteding	In het kader van de rechtmatigheidscontrole zijn onze controlewerkzaamheden op inkopen en aanbestedingen gericht op het voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving. Dit betekent dat wij primair controleren op inkopen boven de Europese drempel van € 215.000 (exclusief BTW) voor leveringen en diensten en € 5,4 mln (exclusief BTW) voor werken. Enkel constateringen op het gebied van de Europese aanbestedingswetgeving hebben een effect op ons rechtmatigheidsoordeel. Tijdens de jaareindecontrole hebben wij kennis genomen van de inkoopanalyse zoals die door de organisatie wordt uitgevoerd. Daarbij hebben wij enkele inkoopdossiers opgevraagd. Op basis van deze inkoopanalyse is een bedrag van € 52.000 als onrechtmatig aangemerkt. Dit betreffen een tweetal inkoopdossiers voor het maaien van watergangen en het snoeien van bomen waarbij de werkelijke uitgaven uiteindelijk hoger zijn dan vooraf was geraamd. Beide inkopen zijn meervoudig onderhands aanbesteed maar de Europese aanbestedingsdrempel wordt overschreden. Wij hebben in onze controle in het bijzonder aandacht besteed aan de inkopen die hebben plaatsgevonden in het kader van de crisisnoodopvang Oekraïense vluchtelingen. Vanwege het korte tijdsbestek en de onzekerheid die gemoeid was met de organisatie van deze opvang, kon vooraf niet altijd een inkoopstrategie worden opgesteld en zijn deze inkopen niet meerjarig Europees aanbesteed. De lasten zien met name toe op uitbestede werkzaamheden door huismeester en vervoerskosten. De organisatie heeft onderbouwd dat binnen de aanbestedingswetgeving is gehandeld. Wij hebben deze onderbouwing beoordeeld en onderliggende documentatie getoetst. Op basis hiervan en het feit dat hierbij sprake is van een uitzonderingsregel (zogenoemde dwingende spoed) stemmen wij in met deze conclusie. Wij hebben geadviseerd om deze inkoopstromen in bijzonder te blijven monitoren. Op de overige inkoopdossiers zijn door ons geen afwijkingen van de Europese aanbestedingsregels geconstateerd die meetellen in het oordeel van 2022.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.3 Grondexploitaties

Grondexploitaties - algemeen

	Bevinding
Grond-exploitaties	

Het **geïnvesteerd vermogen** (na voorziening) van de gronden in exploitatie is in 2022 afgenomen van € 1,7 mln positief naar € 2,6 mln negatief vooral door de gerealiseerde verkopen. De voorziening ziet toe op het project Koemeersdijk. De grootste mutaties betreffen:

- Kosten + € 931.000
- Verkopen en rentevergoeding -/- € 8.868.000 (met name Meerheide III)
- (Tussentijdse) winstneming + € 4.020.000 (met name Meerheide III)
- Terugname verliesvoorziening + € 155.000 (Koemeersdijk)
- Overige baten -/- € 573.000 (met name exploitatiebijdrage)

In 2022 zijn de projecten Steensel Noord en Rosheuvel afgesloten. Voor Steensel Noord is de verliesvoorziening van € 520.000 aangewend. De nog resterende resultaten bij afsluiten van Rosheuvel bedroegen € 108.000.

Door de voortgang in de tijd en de gerealiseerde verkopen is het **risicoprofiel** van de huidige exploitaties verder afgenomen. De risico's zitten nog in rentestijgingen en inflatie en zijn gekwantificeerd op € 1,1 mln. Hiertegenover staat de reserve grondexploitatie van € 2,6 mln.

Gemeente Eersel voert een actief grondbeleid. In 2022 zijn wederom een aantal nieuwe gronden aangekocht welke komende jaren naar verwachting tot nieuwe grondexploitaties zullen komen. Wij hebben de doorrekeningen en (tussentijdse)winstnemingen van de grondexploitaties uitvoerig gecontroleerd en stemmen in met de gehanteerde uitgangspunten en waardering.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.4 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Eersel heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar investeringen (gebouwen, wegen etc.) egalisatie-voorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting en gebaseerd op een onderhoudsplanning?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2022 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Stand 31-12-2022 (plan)	Stand 31-12-2022 (realiteit)	Verschil
Onderhoud wegen	2020-2029	€ 2.570.000	€ 2.342.000	-/- € 228.000
Openbare verlichting	2020-2059	€ 302.000	€ 665.000	€ 363.000
Onderhoud gebouwen (inclusief achterstallig onderhoud)	2022-2032	€ 673.000	€ 1.865.000	€ 1.192.000
Renovatie tennisbanen	2022-2036	€ 135.000	€ 292.000	€ 157.000

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.4 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

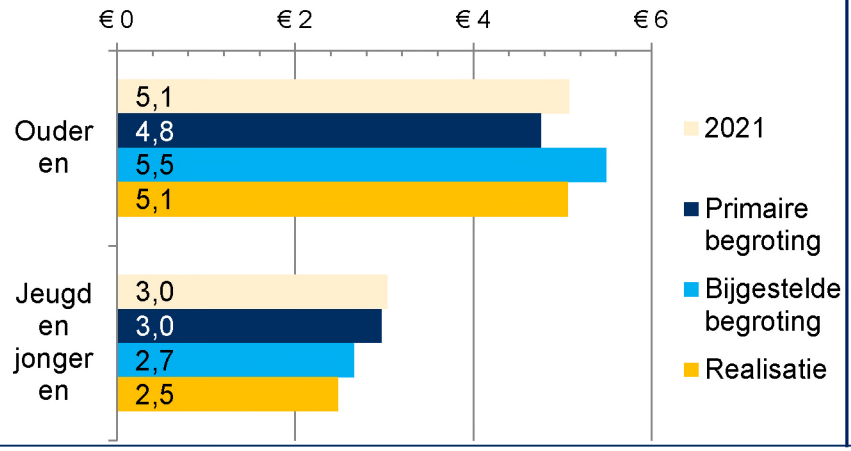
Voorzieningen groot onderhoud	
	Bevinding
	De meerjarige onderhoudsplannen voor gebouwen, wegen, tennisbanen waarop de voorzieningen zijn gebaseerd worden jaarlijks van een actualisatie voorzien, waarbij telkens een jaarschijf wordt toegevoegd aan de planning. Wij merken ten aanzien van de voorzieningen het volgende op: • Uw gemeente beschikt over een relatief groot aantal voorzieningen. Wij adviseren voor het totaalinzicht om een aantal voorzieningen (bijvoorbeeld voorziening degeneratievergoeding wegen en groot onderhoud wegen) financieel samen te voegen en vanuit daar na te gaan wat de hoogte van de voorziening en toekomstige dotatie dient te zijn. Daarbij geldt dat voorzieningen alleen mogen worden gevormd voor een verplichting op basis van het onderhoudsplan. • De huidige plannen voor onderhoud wegen en openbare verlichting dateren uit 2020. Vooral bij wegen is op dit moment sprake van een veel hoger kostenniveau ten opzichte van het oorspronkelijke plan. De verwachting is dat in 2023 een nieuw MJOP (meerjarenonderhoudsplanning) voor wegen en verlichting wordt opgesteld. Dit heeft naar verwachting een effect op de noodzakelijke toekomstige dotaties. Wij hebben geadviseerd dit tijdig in beeld te brengen, zodat de effecten kunnen worden verwerkt in de jaarrekening 2023 en toekomstige begroting. • Bij de voorziening groot onderhoud gebouwen loopt de uitvoering achter ten opzichte van de planning. Dit verklaart het hogere saldo van de voorziening. Deze tendens is overigens al enkele jaren zichtbaar. Voor een optimale financiële beheersing van uitgaven aan groot onderhoud is het van belang dat een MJOP realistisch is en dat de werkelijke uitgaven ten laste van de voorziening hiermee in de pas lopen. Een bedrag van € 135.000 is opgenomen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud. Dit dient in overeenstemming met de verslaggevingsregels voor 2025 te zijn ingelopen. • Ten aanzien van het onderhoud aan tennisbanen constateren wij dat het geplande onderhoud ook is doorgeschoven naar de toekomst. Hiervoor geldt in principe hetzelfde als bij onderhoud gebouwen.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

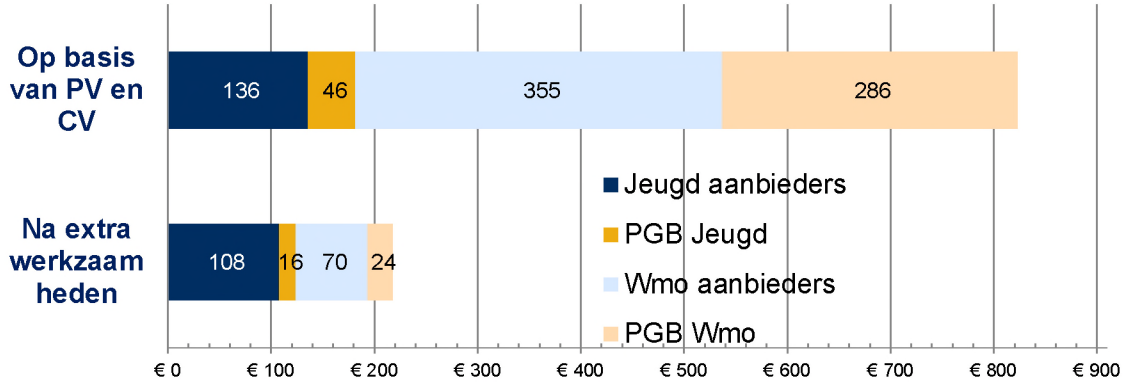
3.5 Jeugdhulp en Wmo

Financiële analyse 2022

Lasten Jeugdhulp en Wmo in € mln

Onzekerheid zorglevering in €k

De lasten in het sociaal domein bestaan voor een belangrijk deel uit Jeugdhulp en Wmo. De totale lasten voor Wmo zijn gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. Hiermee was deels rekening gehouden in de bijgestelde begroting. Bij Jeugd nemen de lasten af ten opzichte van 2021. Hiermee was reeds rekening gehouden in de begroting.

Voor de volledigheid van de verantwoording van de lasten in de jaarrekening is de gemeente Eersel afhankelijk van de GRSK. De GRSK heeft hiertoe in april en mei 2022 een afstemming gemaakt tussen de opgeleverde productieverantwoordingen door zorgaanbieders en de eigen zorgadministratie. Om vast te stellen dat de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk is geleverd, voert de GRSK – naast het afstemmen van de productieverantwoordingen – aanvullende werkzaamheden uit zoals clientonderzoeken. De onzekerheid op totaalniveau is hierdoor teruggebracht naar € 218.000.

De verantwoording door de GRSK en de uitkomsten van de accountantswerkzaamheden die aldaar plaatsvinden zijn door ons geïnspecteerd. Wij hebben het bedrag van € 218.000 aangemerkt als resterende onzekerheid in de controle voor rechtmatigheid en getrouwheid.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Verlofsaldi	Met ingang van boekjaar 2022 hebben werknemers de mogelijkheid om niet opgemaakte verlofuren onder voorwaarden om te zetten in spaarverlof. Dit spaarverlof heeft - in tegenstelling tot wettelijk- en bovenwettelijk verlof - geen vervaldatum en kan door de werknemer naar eigen wens worden ingezet om met behoud van loon minder te werken. De verslaggevingsregels (BBV) schrijven voor dat spaarverlof onder voorwaarden financieel tot uitdrukking moet komen in een voorziening. De gemeente heeft nog geen voorziening voor dit spaarverlof gevormd in de jaarrekening aangezien er nog geen medewerkers spaarverlof hebben. De verwachting is dat deze positie in de toekomst gaat ontstaan als meer mensen gebruik gaan maken van deze regeling. Wij adviseren om in 2023 de financiële verplichting ten aanzien van de verschillende soorten verlof (wettelijk, bovenwettelijk, spaarverlof, etc.) in kaart te brengen. Vanuit daar kan er beleid worden gemaakt over de financiële verwerking.
Opvang Oekraïne	In 2022 hebben de gemeenten in Nederland als taak gekregen om opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen te realiseren en exploiteren. De gemeenten wordt hiervoor gecompenseerd door het Rijk en dient hiervoor een verantwoording van de kosten te doen middels SiSa. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op: • De totale lasten binnen de jaarrekening bedragen circa € 1,0 mln en bestaan voornamelijk uit het realiseren van de opvanglocaties en overige ingekochte diensten zoals huur, onderhoud aan panden etc. Wij hebben – naast de rechtmatigheidsaspecten van deze inkopen – vastgesteld dat deze lasten juist zijn verantwoord in de jaarrekening. • De bekostiging door het Rijk - op vaste normbedragen per gerealiseerde opvangplek – bedraagt € 2,2 mln. De gemeente heeft hierdoor een voordeel van € 1,2 mln gerealiseerd binnen de jaarrekening. Dit bedrag is in basis vrij besteedbaar. Binnen de jaarrekening is daarnaast nog een vorderingspositie van € 2,1 mln opgenomen ten aanzien van de nog te ontvangen bevoorschotting.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

3.6 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Claim Attero	Reeds lange tijd loopt er een juridisch geschil tussen afvalinzamelaar Attero en een grote groep Brabantse gemeenten. In 2023 is duidelijk geworden dat deze gemeenten een nabetaling moeten doen aan Attero in verband met de afvallevering over de jaren 2015 en 2016. Namens de 21 gemeenten in de regio treedt GR Metropoolregio Eindhoven op als partij die de financiële afhandeling met Attero verricht. De nabetaling aan Attero voor deze 21 gemeenten bedraagt circa € 5,6 mln. De gemeente Eersel heeft in haar jaarrekening een voorziening getroffen voor deze kwestie van € 365.000. Dit bedrag betreft het geschatte aandeel van de gemeente in de nabetaling op basis van tonnage. Over de exacte afrekening loopt nog discussie binnen de regio. Gezien de omstandigheden stemmen wij in met de getroffen voorziening en de toelichting hieromtrent.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn **geen beperkingen** bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2022 door ons **geen materiële fraudegevallen geconstateerd** en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen. Wij hebben in de management letter geadviseerd om een fraudebeleid op te stellen.
Claims en juridische procedures	Er zijn **geen andere belangrijke** (dreigende en niet gewaardeerde) **claims en/of juridische procedures** met een mogelijke materiële impact op de cijfers per ultimo 2022, anders dan toegelicht onder de voorzieningen.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn **geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum** anders dan hetgeen opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening van **geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit** van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
A13	Regeling specifieke uitkering nalevering controle coronatoegangsbewijzen	-	0	n.v.t.
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	-	0	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
C62	Specifieke uitkering aan de gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagen affaire	-	0	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	-	0	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021	-	0	n.v.t.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2022	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute 2022_deel gemeente	-	0	n.v.t.

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	-	0	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	-	0	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	0	n.v.t.
H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	-	0	n.v.t.
H25	Regeling specifieke uitkering ijsbanen en zwambaden (ronde 3)	-	0	n.v.t.
L7B	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	-	0	n.v.t.
L16B	Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Strekking controleverklaring rechtmatigheid:		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid:		Goedkeurend		

© 2023 Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Smart decisions. Lasting value.